
Materiály k historii sklárny v Rokytnici v Orlických horách

Oblast Orlických hor byla postupně kolonizována v průběhu 16. a 17. století kolonizací vnější i vnitřní.¹

Rokytnické panství ležící ve východní části Hradeckého kraje při kladských hranicích sousedilo s rychnovským a žambereckým panstvím. Panství, zabírající obdélkový pás území od kladských hranic kolmo přes hřeben Orlických hor do vnitrozemí, bylo od roku 1567 v držení Jáchyma Mauschwitzze z Armenruh, pocházejícího z Lužice. Po smrti Jáchymově v roce 1585 zdědil Rokytnici jeho syn Kryštof, jenž zemřel v roce 1617 bez přímých potomků a panství se dostalo do držení příbuznému Mauschwitzů Jáchymu Zieglerovi z Klippenhausenu. Zieglerové během třicetileté války prodali Rokytnici v r. 1627 Janu Mikuláši Nosticovi, apelačnímu radovi na pražském hradě, jehož syn Jindřich prodal panství po otcově smrti příbuznému Otovi Nosticovi, c. k. radovi a zemskému hejtmanu vratislavského knížectví dne 9. března 1643.

Za Oty Nostice (1608–1664) došlo k intenzivnější hospodářské činnosti, která měla zvýšit výnos panství. V Rokytnici byl znovu postaven pivovar a sýpka a v roce 1644 obdržel Ota Nostic od císaře Ferdinanda III. privilegium k postavení papírny v Rokytnici. Došlo též k obnovení provozu ve sklárně a v roce 1663 k založení vesnice Panské Pole na dómiňikální půdě. Po smrti Oty Nostice se panství dostalo na čas do poručenské správy, patrně za nepřítomnosti Kryštofa Václava Nostice (1643–1712), který byl též vrchním radou ve Slezsku a později hlohovským a javorským hejtmánem. Ke konci 17. století však již vystupuje v pramenech jako majitel panství Kryštof Václav Nostic.

Zatímco papírna v Rokytnici vzbudila dostatečný zájem

badatelů českých i německých,² zabýval se rokytnickou sklárnou v poslední době až J. Šůla ve své přehledné práci o kolonizaci Orlických hor.³ Ze starších německých je nutno se zmínit o článku Ed. Alligera,⁴ který si též všimá rokytnické sklárny, vedle novější německé práce E. Michalitschke.⁵

Dnešní bádání o historii rokytnické sklárny, jedné z nejstarších v Orlických horách, je možno opřít jednak o údaje nejstarší rokytnické pozemkové knihy z roku 1572,⁶ jednak o některé dokumenty zpřístupněné po uspořádání archívního fondu Velkostatek Rokytnice v Orlických horách ve Státním archívu v Zámrsku v roce 1969. Při pořádání tohoto fondu se objevily některé nejstarší písemnosti, které přispívají k dokreslení obrazu rokytnické sklárny, zejména v 17. století. Jedná se především o účty z předbělohorského období z let 1607–1610⁷ a dále o soubor písemností, které byly nalezeny slepeny a svázaný v jednom svazku, mezi nimiž je řada dokumentů vztahujících se ke sklárně na rokytnickém panství a tamním sklářům Janu Schieritzovi a Janu Hauffovi. Jedná se patrně o opisy některých starších dokumentů, není však vyloučeno, že jsou zde i originály, např. inventář sklárny z roku 1655.⁸

Přírodní podmínky Orlických hor vytvářely předpoklady pro vznik skláren, které zde mohly využívat dostatek okolního dřeva. Zakládání skláren, jakož i železných hamrů, napomáhalo také kolonizačnímu úsilí v těchto ne právě klimaticky nejprůhodnějších končinách. Sklárny a hamry se často stávaly středisky, kolem kterých vznikaly později nové vesnice.

Existenci sklárny v Rokytnici máme doloženu prameny od první čtvrtiny 16. století až do sedmdesátých let 17. století, kdy patrně zanikla a její stopa z pramenů proto mizí. V činnosti této sklárny je možno pozorovat dvě významná období, první v době předbělohorské, kdy panství vlastnil Kryštof Mauschwitz a druhé po skončení třicetileté války v padesátých letech 17. století, což souviselo s hospodářským podnikáním majitele rokytnického panství Oty Nostice. Z každého z těchto období se dochovaly významné dokumenty. Z roku 1595 je to privilegium pro skláře v Rokytnici vydané Kryštofem Mauschwitzem a poskytující skláři řadu rozsáhlých výhod.⁹ Druhým dokumentem je nájemní smlouva mezi vrchností Otou Nosticem a rokytnickým sklářem Janem Hauffem z roku 1659,¹⁰ ze které je možno posoudit zhoršující se postavení sklářů v druhé polovině 17. století.

První písemná zmínka o rokytnické sklárně v nejstarší rokytnické pozemkové knize je z roku 1515.¹¹ Sklárna

stála v údolí Orlice, kolem roku 1550 se přestěhovala do prostoru nad městečko Rokytnici, kde kolem ní vznikla vesnice s pozdějším názvem Horní Rokytnice. Sklárna byla v polovině 16. století v držení skláře Paukera, později rodiny Latzlů. Do roku 1572 Jakuba Latzla a po jeho smrti ji převzal syn Martin Latzl. V kupní smlouvě zapsané do pozemkové knihy se Martin Latzl zavázal odvádět „sklo, sklenice a cokoliv bude zapotřebí podle poručení a rozkazu panského beze vší výmluvy a výminky povinen jest, jakož starých předkův zápis byl jest a ukazuje se.“¹² V roce 1588 koupil majitel panství Kryštof Mauschwitz statek se sklárnou po zemřelém mistru Martinu Latzlovi za 500 kop míšenských. K zápisu je též připojen inventář zařízení a nářadí statku.¹³ Dále se sklárna dostala do držení Mateše Kadena zvaného Leier, původem z Krkonoš, a v roce 1594 ji koupil sklář Jiří Schürer za 400 kop míšenských. O tom, že statek a sklárna nebyly na tu dobu malým majetkem, svědčí fakt, že podle pořázeného inventáře byli zároveň se sklárnou předáni i 3 koně s postroji a příslušenstvím, hospodářská zvířata a polní nářadí. Výmluvným dokladem toho, že sklárna za Schürerova hospodaření příliš neprosperovala a její nový majitel se dostal do finančních nesází, je též zápis v pozemkové knize, kde se praví, že se Schürer zadlužil, byl proto vsazen do vězení, odkud však uprchl a sklárna musela být prodána dalšímu zájemci. Mauschwitz musel najít jiného schopného skláře, který by uvedl sklárnu a její hospodářství do pořádku, a proto jej nazval „einen anderen ehrlichen Mann“.¹⁴ Tímto mužem se zdál být sklář Jan Schieritz z kladského Hausdorfu, jenž koupil statek a sklárnu v roce 1595 za 400 kop míšenských.¹⁵ Sklárna však byla tehdy příliš zadlužena předchozími majiteli a jejich nedbalým hospodářstvím, a proto, aby byl Schieritz schopen v krátké době částku splatit, byl Mauschwitz, proslulý jinak jako přísná vrchnost vůči svým poddaným, nucen vyjít sklářů vstříc a poskytnout mu privilegium s řadou výhod, takže Schieritz mohl již v roce 1607 celou dlužnou částku splatit. Schieritz byl patrně nejen obratným sklářem, ale i dosti zámožným, když si ještě následujícího roku 1596 mohl přikoupit od vrchnosti pozemek široký 15 provazců a dlouhý 40 provazců za 24 kop míšenských, které do roku 1601 také splatil.¹⁶ Zajímavé je, že v kupní smlouvě z roku 1595, kterou byla huť předána Schieritzovi, je vedle inventáře statku zachyceno též zařízení sklárny. Tento první inventář rokytnické sklárny obsahuje např.: 1 těžké kladivo, 1 železnou lopatu, 3 železné pohrabáče, 1 zvedací vidle, několik forem, vědra na vodu, zásobu skla apod.¹⁷

Privilegium udělené Schieritzovi v roce 1595 je opravdu významné, neboť mu takto byla poskytnuta řada výhod, ať již po stránce materiální a finanční, tak po stránce právní. Byly zde též obsaženy osobní výhody pro skláře a jeho rodinu.¹⁸ Na opravu zpusťlých budov mu bylo poskytnuto vrchností stavební dřevo a mohl též vystavět pro své dělníky a řemeslníky domy, vybírat od nich úrok, k provozu sklárny mohl používat dřeva z okolních vrchnostenských lesů, bylo mu dovoleno vlastnit mlýn a pilu, čepovat pivo, což bylo finančně výhodné, dostal právo lovu ryb a čížby. Po právní stránce nemohl být sklářův majetek bez jeho souhlasu použit jako rukojmí. On a jeho rodina byli svobodnými, jeho děti se mohly svobodně ženit a vdávat, i po sklářově úmrtí měly jeho děti zůstat nadále svobodnými a sklář mohl odkázat svůj majetek komukoliv. Rokytničtí poddaní měli prodávat popel pouze skláři a sklář měl platit vrchností poplatky pouze z pozemku, nikoliv z řemesla, nebude-li mít dostatek dřeva k provozu sklárny.

O tom, že Mauschwitz nebyl jen milostivou vrchností, udělující výhodná privilegia, se však mohli přesvědčit nejen rokytničtí poddaní, ale později i sklář Schieritz, jak možno soudit ze zápisu o pokutách z roku 1609. Mistr sklář měl od vrchnosti za úkol postavit na řece Rokytnence od sklárny až po rybník ve vsi 80 příhrad za účelem rybolovu. Kdyby tento úkol nesplnil v termínu, měl zaplatit pokutu 10 kop grošů.¹⁹

O skláři Schieritzovi podávají svědectví též účty z období 1607—1610,²⁰ dokumentující částečně jeho majetkové poměry. Dozvíme se zde např., že Schieritz koupil v roce 1609 dvě koně, za které zůstal dlužen 42 kop grošů, které měl do roka zaplatit.²¹ Časté jsou též zápisy o Schieritzových dlužích za přenechaný panský oves²² a zápisy o prodeji popela poddaných.²³ S nedostatkem pramenů po roce 1610 nám také mizí jméno skláře Schieritze a není tedy možno přesně říci, jaké byly další osudy rokytnické sklárny od roku 1610 do padesátých let 17. století. Schieritzovým nástupcem se patrně stal jeho švagr sklář Jan Friedrich z Hausdorfu, po něm Jiří Friedrich, jenž brzo zemřel.²⁴ Během třicetileté války sklárna patrně zpusťla a byla obnovena až za Oty Nostice.

Ještě jeden významný dokument se vztahuje k rokytnické sklárně, bohužel není možno jej přesně časově určit. Je to seznam neboli zpráva o tom, co je zapotřebí ke zřízení sklárny.²⁵ Jedná se patrně o opis dokumentu z doby Kryštofa Mauswitze, o čemž by mohl svědčít druhý bod tohoto seznamu, požadující náboženskou svobodu pro zaměstnance sklárny, anebo se jedná o opis staršího se-

znamu, který si nechal pořídit až Ota Nostic, když obno-
voval sklárnu. Podle tohoto seznamu je třeba ke zřízení
sklární: aby mistr byl svobodným, aby byla ponechána
svoboda náboženství zaměstnanců sklárny, dostatek po-
pela z okolních panství, nechat pro začátek spálit 200
korců popela, nechat poštipat 200 sáhů dřeva, zajistit
4 kopy kmenů dřeva, 2 korce soli, modrou barvu, burel,
6 nákladů hlíny na stavbu pece a hrnce, 2000 cihel k peci
na dlažbu a klenbu, písek k výrobě skla a pískovec ke
stavbě pece, železná nářadí a měděné formy, 2 vozy k do-
vozu dřeva, 4 koně s postroji. Mistrovi je též třeba za-
půjčit na dva roky peníze.

Klidnější poměry po skončení třicetileté války vytvářely
předpoklady k intenzivnější hospodářské činnosti na ro-
kytnickém panství. Vedle již dříve postaveného pivovaru
a sýpky v Rokytnici byla dána do provozu rokytnická
papírna a někdy začátkem padesátých let 17. století bylo
přikročeno i k obnovení provozu ve sklárně. První doku-
ment, který pojednává o sklárně v tomto období, je in-
ventář sklárny z dubna 1655,²⁶ kde se mluví o nově po-
stavené sklárně, skládající se z komory, skladu surovin,
pece a dílny. Inventář obsahuje soupis nářadí tehdy běžně
používaného ve sklárně: 2 vědra na vodu, 1 černou bed-
nu na písek bez víka, 8 věder na vodu pro dílnu, 26 hrnců,
3 velké naběračky, 3 jiné naběračky, 1 rádlo, 3 železné
tyče, 6 železných plechů, 2 železné lopaty, 1 velké
kladivo, 2 zvedací vidle, 3 pohrabáče, 2 železné klíny,
1 dřevěnou palici, 1 sekáč, 8 železných kúlů, 4 plechy,
2 jedlové tyče, 2 kladiva, 2 železné kruhy, 10 kruhů na
kúly, 1 kleště, 1 oškrt, 1 špičák, 1 klučnici, 1 kladívko,
1 železný řetěz o 40 článcích a zámek s klíčem. V inven-
táři jsou také zapsány suroviny a palivo — 4 náklady
hlíny, 180 strychů popela, 80 sáhů dřeva, 1 strych soli
a 16 nákladů písku.

V padesátých letech 17. století byla sklárna pronajímána
Janu Hauffovi, jenž se poprvé objevuje v rokytnické
matrice roku 1656 jako mistr sklář při narození syna
Jana.²⁷ Těžké je posoudit, zda byl Hauffe obyvatelem
místním nebo přišel ze Slezska či Kladska. V nejstarší
rokytnické matrice vedené od roku 1636 není totiž za-
znamenáno ani jeho narození, ani sňatek, i když víme,
že se jeho žena jmenovala Dorota. Je možné, že se s ní
však oženil v době 1653–1656, avšak v této době má
matrika mezeru v zápisech. Jméno Hauffe bylo však na
rokytnickém panství dosti časté a je tedy možné, že se
jednalo o místního obyvatele, jemuž byla sklárna pro-
najímána. V matrice možno sledovat skláře Hauffa až
do roku 1669, kdy při narození dítěte je naposledy ozna-

čen jako sklářský mistr.²⁸ Při narození dalšího dítěte v roce 1671 však již označení Glasmeister chybí.²⁹ Hauffové byla rozvětvená rodina, a tak při průzkumu matrik možno zjistit, že se zde vyskytoval ještě jeden Hauffe, který byl zaměstnán ve sklárně – Kryštof Hauffe. Podle označení jeho zaměstnání v době narození dětí působil ve sklárně jako tovaryš v letech 1660–1664.³⁰ Jednalo se patrně o příbuzného, možná i o mladšího bratra skláře Jana Hauffa. V matrikách je možno sledovat jméno Jan Hauffe až do roku 1676³¹ a v pozemkové knize pro ves Panské Pole založenou Otou Nosticem v roce 1663 na pozemcích poplužního dvora – Kaltenvorwerku se nalézají zápisy o koupi domů obou Hauffů v této nově vzniklé vesnici.³²

Nejvýznamnějším dokumentem k činnosti sklárny v době jejího znovuotevření a pronajímání skláři Hauffovi je nájemní smlouva uzavřená mezi vrchností Otou Nosticem a Janem Hauffem na rokytnickém zámku dne 24. října 1659.³³ Jednalo se o obnovení starší nájemní smlouvy. V poznámce nadepsané nad zněním smlouvy se vypočítává zařízení sklárny.³⁴ Dokument je však poškozen, a tak pouze zjistíme, že se zde mluví o 4 oknech, 1 stolu, 1 desce z měkkého dřeva a 1 dřevěné polici. Je zde též zmínka o sklepe, postaveném patrně vedle sklárny. V záhlaví nájemní smlouvy se praví, že majitel panství Ota Nostic nechal znovu postavit sklárnu a pronajal ji Janu Hauffovi na jeden rok od sv. Martina 1659 do sv. Martina 1660. Smlouva obsahuje 12 bodů a její text je v některých místech dosti poškozen.

1. Skláři bylo předáno železné náradí a mosazné formy, jakých se používá ve sklárně, dále pak písek, jedlový a bukový popel, sůl a dřevo podle pořádku inventáře. Toto vše měl sklář ve stejné kvalitě a množství po uplynutí jednoho roku opět vrátit.
2. Skláři byla předána a vyklizena sklárna s pecí a obydlím, vše nově od základů postavené, což měl sklář po uplynutí jednoho roku opět v pořádku vrátit.
3. Skláři byla vyměřena potřeba dřeva a označeno mu množství ve vrchnostenských lesích značkami, které nesměl překročit.
4. Sklář se zavázal odevzdávat dvakrát ročně sklo vrchnosti, na sv. Jiří a sv. Michala.
5. V záležitostech pálení dřeva a výroby popela z královských lesů se měl sklář obrátit na lesní a hejtmany královských lesů, od nichž měl dostat povolení.
6. Pivo měl odebírat z vrchnostenského pivovaru, jakož i kořalku od místních poddaných v městečku Rokytnici a nikde jinde, šenkovat směl ve sklárně jen po složení poplatku.
7. Obilí si měl nechat semlít ve vrchnostenském mlýně.
8. Pro sebe a svou rodinu mohl peci a sekati

maso, ale nesměl z toho nic prodávat cizím. 9. Nesměl také obchodovat se sklem a nad cizími pracovníky, kteří přišli do sklárny pracovat a nebyli poddanými vrchnosti, si tato podržovala soudní pravomoc. 10. Před ukončením nájemní lhůty, kdyby vrchnost nebo sklář nechtěli smlouvu obnovit, muselo to být oznámeno čtvrt roku předem. 11. Škody, které sklář způsobil vrchnosti při pálení dřeva v lesích, musel nahradit. 12. Sklář mohl mít jen omezený počet dobytka, ke krmení mu měl být zapůjčen vrchnostenský oves a za pastvu v lese měl platit poplatek.

Srovnáme-li tuto nájemní smlouvu s privilegiem, které dostal v roce 1595 sklář Schieritz, jasně je vidět zhoršující se postavení skláře, zejména jeho zbavení některých výhod a svobod.

Nedostatek dalších pramenů, zejména účtů z období padesátých a šedesátých let 17. století, zapřičiňuje, že není možno posoudit ani rozsah výroby sklárny, popřípadě její prosperitu. Také se nedovídáme nic bližšího o dalších zaměstnancích ve sklárně, kteří zde určitě pracovali, zejména nic o jejich sociálním postavení.

Po roce 1669 patrně již smlouva se sklářem nebyla obnovena a provoz ve sklárně zastaven. Nedostatek pramenů neumožňuje uspokojivě odpovědět na otázku, proč se tak stalo. Jan Hauffe si zakoupil v roce 1669 dům a pozemek v Panském Poli a také se sem přestěhoval. Podle údajů pozemkové knihy pro vesnici Panské Pole koupil zde Jan Hauffe od vrchnosti dům a pozemek za 30 kop vídeňských, který po splátkách byl splacen v roce 1677.³⁵ Kryštof Hauffe si též zakoupil pozemek a dům v Panském Poli za 27 kop míšenských, které byly splaceny až v roce 1680 jeho ženou Helenou,³⁶ neboť Kryštof Hauffe zemřel v roce 1672.³⁷ Záhadou zatím zůstává datum smrti skláře Jana Hauffa. Poslední údaj z pozemkové knihy o něm je z roku 1677, kdy zaplatil celou sumu vrchnosti a další stopa v pramenech po něm mizí jak v matrikách, tak v pozemkové knize, kde další zápis z roku 1703 se vůbec již nezmiňuje o Hauffovi.³⁸

Sklárna po roce 1669 nebyla patrně již dále v provozu a v sedmdesátých letech 17. století zanikla. Poslední stopa o ní je v ročním účtu poručenské správy panství Rokytnice, kde je sepsán též inventář zařízení a náradí sklárny pořizený dne 22. dubna 1673³⁹ – 1 starý stůl, 3 železné naběračky, 3 jiné naběračky, 1 rádlo, 3 železné tyče, 6 železných plechů, 1 velké kladivo, 2 železné lopaty, 2 zvedací vidle, 3 pohrabáče, 1 železný klín, 1 dřevěná palice, 1 sekáč, 8 železných kúlů, 4 železné formy, 4 plechy, 2 jedlové tyče, 2 kladiva, 2 železné úhelníky, 10

kruhů na kůly, 1 kleště, 1 špičák, 1 oškrt, 1 klučnice, 1 kladívko, 1 železný řetěz a 1 zámek.

Doba největšího rozkvětu skláren v Orlických horách byla v předbělohorském období. Sklářny zde vznikaly na většině pohraničních panství.⁴⁰ Třicetiletá válka se svými nepříznivými hospodářskými důsledky však jejich provoz ochromila a tam, kde se vrchnost ve druhé polovině 17. století pokusila sklárnu obnovit, šlo jen o krátkou epizodu, jak možno vidět na rokytnickém příkladě. Svůj podíl jistě sehrálo i zastavení rozsáhlé těžby dřeva a pak změněné hospodářské podmínky.

K pokusům obnovit provoz v rokytnické sklárně došlo ještě na přelomu 18. a 19. století a později ještě v polovině minulého století. Tyto pokusy však skončily neúspěšně, a proto byl provoz pro vysoké výrobní náklady vždy brzo zastaven.

Poznámky

¹ Viz J. Šůla, Kolonizace Orlických hor a jejich podhůří na přelomu XVI. a XVII. století, Listy Orlického muzea 4/1970.

² F. Zuman, Přehled papíren v Čechách v 17. století, ČCH XXVII,

F. Zuman, Přehled papíren v Čechách v 18. století, ČCH XXXVII,

F. Zuman, Přehled papíren v Čechách v 1. polovině 19. století; ČNM 1934,

J. Schreiber, Geschichte der Papiermühle zu Rokitznitz, zugleich ein Betrag zur Stadtgeschichte, MdVfGdDB 67 (1929).

³ J. Šůla, c. d.

⁴ Ed. Alliger, Glashütten im Adlergebirge, Mitteilungen des Nordböhmisches Exkursions Klubs, 1907, roč. 30, str. 152–155.

⁵ E. Michalitschke, Glashütten und Hüttenmeister im Adlergebirge, Trostbärnla, sv. X., 1962

⁶ Uložena v SÚAr Praha ve sbírce pozemkových knih (F 13–54).

⁷ StA Zámrsk, Vs Rokytnice v Orlických horách, kn. č. 3154, 3155, 3156.

⁸ StA Zámrsk, Vs Rokytnice v Orlických horách, kart. č. 14.

⁹ StA Zámrsk, Vs Rokytnice v Orlických horách, kart. č. 14, písemnosti svázané v knize, pag. 21–25. Privilegiem se již zabýval J. Šůla v citovaném článku. Text privilegia s řadou chyb vzniklých chybným čtením otiskl již také Alliger v citovaném článku, nově otištěno v Michalitschkově článku: Die Glashütten „zum Deschney“, Heimat Adlergebirge, 5. Folge 1966, str. 89–91.

¹⁰ Nájemní smlouva uložena v StA Zámrsk, Rokytnice v Orlických horách, kart. č. 14, písemnosti svázané v knize.

¹¹ Pozemková kniha Rokytnice, fol. 146. E. Michalitschke v cit. článku v Trostbärnla 1962 uvádí zprávu, že Latzl dostal k postavení sklárny souhlas majitele panství a že ji koupil od svých předchůdců, což by znamenalo posunout vznik sklárny ještě dále do minulosti.

¹² Tamtéž, fol. 146.

¹³ Tamtéž, fol. 146'.

¹⁴ Tamtéž, fol. 264.

¹⁵ Tamtéž, fol. 265.

¹⁶ Tamtéž, fol. 267', o rozsahu sklářova pozemku v roce 1595 viz zápis v hraničním popisu panství Rokytnice v Orlických horách, StA Zámorsk, Vs Rokytnice v Orlických horách, kart. č. 10, sign. VII/1.

Otázkou koupě sklárny Schürerem a Schieritzem se zabýval též Alliger v citovaném článku. Mýlně však zde zaměnil Georga Schürera za Georga Schwera a Hanse Schieritze za Hanse Schürera.

¹⁷ Pozemková kniha Rokytnice, fol. 265–265'.

¹⁸ viz poznámku č. 9.

¹⁹ StA Zámorsk, Vs Rokytnice v Orlických horách, kn. č. 3155, fol. 27–28.

²⁰ StA Zámorsk, Vs Rokytnice v Orlických horách, kn. č. 3154, 3155, 3156.

²¹ StA Zámorsk, Vs Rokytnice v Orlických horách, kn. č. 3155, fol. 137.

²² StA Zámorsk, Vs Rokytnice v Orlických horách, kn. č. 3155, fol. 41, 79.

²³ StA Zámorsk, Vs Rokytnice v Orlických horách, kn. č. 3156, fol. 3, 24.

²⁴ Pozemková kniha Rokytnice, fol. 265'.

²⁵ StA Zámorsk, Vs Rokytnice v Orlických horách, kart. č. 14, písemnosti svázané v knize, pag. 19–20.

²⁶ StA Zámorsk, Vs Rokytnice v Orlických horách, kart. č. 14, písemnosti svázané v knize, pag. 17.

²⁷ StA Zámorsk, Matrika narozených, oddaných a zemřelých Rokytnice v Orlických horách, č. 138–1, fol. 28.

²⁸ StA Zámorsk, Matrika č. 138–1, fol. 26, dcera Dorota.

²⁹ StA Zámorsk, Matrika č. 138–1, fol. 32, dcera Františka, předtím ještě Hauffe označen jako Glasmeister v r. 1658, 1660, 1663, 1665, 1669, v roce 1671 zápis pouze Hans Hauffe von Herrnfeld.

³⁰ Při narození dětí určen Kryštof Hauffe v roce 1660 „aus der Glashütten“, v roce 1661 „in der Glashütten“, 1662 „Glaser Gesell“, 1664 „von den Glashütten“. Při narození dalšího dítěte v roce 1666 uváděn jako Kryštof Hauffe von Herrnfeld, StA Zámorsk, Matrika č. 138–1, fol. 6, 7, 11, 15, 20.

³¹ Uveden jako „Johannes Hauffe von Herrnfeld“ při narození svých dětí Barbory a Anny Judity, StA Zámorsk, Matrika č. 130–1, fol. 21.

³² StA Zámorsk, Vs Rokytnice v Orlických horách, kn. č. 1224, pozemková kniha vsi Panské Pole 1669–1806 (PK č. 142).

³³ StA Zámorsk, Vs Rokytnice v Orlických horách, kart. č. 14, písemnosti svázané v knize, pag. 12–16.

³⁴ Tamtéž, pag. 12.

³⁵ StA Zámorsk, Vs Rokytnice v Orlických horách, kn. č. 1224, pag. 34–35.

³⁶ Tamtéž, pag. 31–32.

³⁷ StA Zámorsk, Matrika č. 138–2, pag. 1.

³⁸ StA Zámorsk, Vs Rokytnice v Orlických horách, kn. č. 1224, pag. 35.

³⁹ StA Zámorsk, Vs Rokytnice v Orlických horách, kn. č. 1432 – Inventarium was bei dem Schloss zu Rokitnitz und darzu gehörigen Vorbringen in gleichem was an beweglichen Sachen und Hausrat bei Mehle und Papiermühle so auch was von Herrschaft in die Glashütte gezeugt und andern gemeldten Orten in Bestand sich befindet den 22. April 1673. Inventář se stejným obsahem je ještě z roku 1671 – Vs Rokytnice, kn. č. 1430. Také ani zde již nejsou zapsány žádné suroviny a palivo patrně proto, že se již ve sklárně nepracovalo. E. Mi-

Orlické hory
Podorlicko 5

238

chalitschke v cit. článku v Trostbärnla 1962 sice uvádí, že rokytnická sklárna zanikla kolem roku 1700, avšak dostupné prameny údaje z této doby neposkytují.

⁴⁰ Viz J. Šůla, citovaný článek, str. 213.